

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . 26.—
za pol leta . . . 13.—
za četrt . . . 6.50
za en mesec . . . 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:

za celo leto naprej . . . 22.40
za pol leta . . . 11.20
za četrt . . . 5.60
za en mesec . . . 1.90
za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13 v
za trikrat . . . 10 v
za več kot trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvratna 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenmi nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona štev. 183.

Današnja številka obsega 6 strani.

Dobernigova taktika.

Celovec, 30. nov. 1909.

Taktika nemškonačionalnega poslanca Doberniga v državnem zboru je vedno po enem in istem kopitu umerjena. Ker se to pot ni čutil velikovski poslanec Nagele zmožnega odgovarjati na izborna in nepobitna izvajanja poslanca Grafenauerja v državnem zboru, je stopil na govorniško tribuno sam — Dobernig, ki je skušal učinek Grafenauerjevega govora ublažiti. Ker pa na izvajanja slovenskega poslanca ni mogel odgovarjati stvarno, se je poslužil laži. Po receptu Metnitza, ki bi se rad izmuznil in se sedaj umiče, je poslanec Dobernig trdil, da sta bila župan Miklavčič in Erat na celovškem kolodvoru aretirana, ker sta razsajala, ne pa, ker sta zahtevala vozni listek slovenski. G. Dobernig, če kdo s tem ni zadovoljen, da ne dobi voznega listka na slovensko zahtevo in ga — mirno — zahteva tudi v drugič in tretjič, in če ga tudi potem ne dobi, izjavi, da tako postopanje ne odgovarja predpisom, se to vendar ne prav razsajati. Da se pa na take provokacije uradnikov ne bo nihče smejal je razumljivo. Sicer je g. Dobernig pozabil povedati, da je policaj prišel po g. župana Miklavčiča, ki je znan vsled svojega mirnega značaja, v železniški voz, kjer je bil g. Miklavčič popolnoma miren. To je resnica! Poslanec Dobernig je tudi lagal, če prav poročajo »Freie Stimmen«, da so prišli k otvoritvi »Tamburaškega doma« na Brncu pomočniki iz Kranjske. Toliko, da ni rekel »Sokolci«, kakor so si izmislili prej nacionalci. Zvest svoji dolgoletni taktiki je Dobernig tudi trdil, da se je cela demonstracija izvršila mirno. »Kakor zverine so tulili in vpili,« tako so slovenski domačini označili »mirne demonstracije« nemških fanatikov, ki so se zaganjali v naše ljudi in je je posredovanju orožnikov pripisati, da ni prišlo do poboja. Vse, kar so o tej demonstraciji pisali slovenski časniki, je do pičice resnica. Značilna je tudi izjava Doberniga, da bodo znali nemški poslanci varovati c. kr. uradnike, voditelje tistih demonstracij, če bi se jih nameravalo kaznovati. To je najboljši dokaz iz ust najmerodajnejšega človeka, da odgovarja vse do pičice resnici, kar je povedal poslanec Grafenauer o neverjetnem sistemu na Koroškem. Uradniki so vodili »bande«, pa zgodilo se jim seveda ne bo ničesar, ker smejo c. kr. uradniki na Koroškem počenjati nekaznovano zoper Slovence

vse, karkoli se jim zljubi. Za to že skrbijo Dobernig in njegovi tovariši po naročilu nemškega »Volksratta«.

Državni zbor.

Ljubljana, 1. dec. 1909.

Državni zbor je včeraj nadaljeval razpravo o nujnih predlogih. Dürich in Kalina sta utemeljevala češko svoje nujne predloge o minoritetnih narodnih šolah. V razpravi sta govorila češki socialni demokrat Tomashek in naučni minister grof Stürgkh, ki želi, naj dežele rešijo šolska vprašanja.

Poslanec Bergmann je odstopil.

»Slovanska Unija«

je imela včeraj sejo. Zelo obžalujemo, ker nimamo o seji nobenih zanesljivih poročil. »Slovenec« je danes, kakor že večkrat, navezan na zavita poročila nemških listov, kar ni prav in česar ne moremo odobravati. »Slovenec« zasluži, kot edini slovenski dnevnik, ki zastopa odločno načela Vseslovenske Ljudske Stranke in Slovenskega kluba, da je o položaju po naši delegaciji zanesljivo in hitro informiran. Po nemških poročilih se je šlo za to, ali »Slovanska Unija« ustavi obstrukcijo ali ne. Odločilo se vprašanje še ni.

Za približanje nemških in čeških parlamentarcev priporoča Glabinski pojedini. Prvo parlamentarno pojedino priredi Chiari.

OGRSKA KRIZA

traja zdaj sedem mesecev. Rešena ni. Ni hče ne zna, kdaj se odloči. Vlada hoče odstopiti, a vladar noče odobriti demisije. Justh ima ključ do položaja v rokah. Brez samostojne ogrske banke se pa ne uda.

STRAH ANGLEŽEV PRED NEMČIJO.

V Liverpoolu je imel višji sodnik sir John Bigham govor, v katerem je opozoril na nemško pogibelj. Rekel je: Nemška bojna mornarica je kopje, naperjeno na naše čelo. Nemčija nima obale niti kolonij posebne važnosti, njeno oboroževanje se ne more smatrati drugače, kot da se oborožuje za bodoče dogodke. Nemško oboroževanje je naperjeno proti Angleški. Nemčija se ojačuje ne samo v Severnem morju, temveč tudi v Kanalu. Nemčija se je zvezala z Avstro-Ogrsko, in govori se, da bo tudi ta pomnožila svojo vojno mornarico vsled prigovarjanja Nemčije. Mala avstro-ogrška mornarica mora postati močna, in zato se smemo tudi mi naupati, da vsled tega položaja napredujemo tudi v angleški mornarici.

BALKANSKA ZVEZA.

Carigrad, 1. decembra. Turški politični krogi niso več nenaklonjeni ožji zvezi med Srbijo, Bolgarijo in Črnogoro, da se vzdrži status quo. Lahko se trdi, da se bo v kratkem času udeleževala tozadevna enketa balkanskih držav.

NOVO GLAVNO MESTO V AVSTRALIJ.

Senat je sprejel zakon, s katerim se določa Yas - Candbema za glavno mesto avstralske zvezne države. Vlada bo ukrenila potrebne korake, da se izroči novo glavno mesto z okolico v upravo zveznemu svetu.

Naši nasprotniki.

+ Srčne želje »Slovenskega Naroda« se ne bodo izpolnile. Ker se je »Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem« poslužilo pravil Vseslovenske Ljudske Stranke in je odbor sklenil pozvati načelstvo V. L. S., da skliče izvršilni odbor glede na zadnje znane grdobije koroških nacionalcev, sanjari »Slovenski Narod«, da je »med kranjskimi in koroškimi klerikalci nastala precejšnja napetost, ker so dr. Brejc in tovariši mnenja, da se kranjska klerikalna stranka premalo briga in zavzema za Korošce«. Oj, te srčne, pa — prazne želje! Slovenska delegacija je že storila svojo dolžnost za Korošce in jo še bo, tudi »Slovenec« je ni zanemarjal, kakor jo je »Narod«, ki se v novjšem času spominja koroških Slovencev le tedaj, kadar tira branitelje slovenske meje na Koroškem kak kranjski liberalci pred nemškonačionalne porotnike zato, ker se ne dajo od ljudi, kakor je n. pr. penzionirani župnik Bercé, brez povoda psovati. »Slovenski Narod« je sploh začel braniti našo zelo ogroženo mejo na Koroškem s tem, da psuje tiste koroške narodnjake, ki z največjo požrtvovalnostjo branijo slovensko mejo. Taka je torej narodnost »narodnjakov 20. septembra«.

+ Zveza liberalnih občinskih hranilnic. V »Mestni hranilnici ljubljanski« naj bi se nedavno sešli na vabilo Ivana Hribarja in g. Trnkoczyja zastopniki jugoslovanskih občinskih hranilnic, da stvo-rijo »Zvezo jugoslovanskih občinskih hranilnic«. Da tu zada tiči liberalno kopito, je jasno, in pravilno bi bil naslov tej zvezi »Zveza liberalnih občinskih hranilnic«. Občinske hranilnice so to tudi razumele, zato so na poziv liberalnih ustanoviteljev bile zastopane le nekatere občinske hranilnice s Kranjskega, južnoštajerska hranilnica iz Celja in od dalmatinskih hranil-

nic samo ena: t. j. občinska hranilnica v Benkovcu po njenem načelniku M. Novakoviču. Opravičnik je napravil Hribar po vzorcu opravičnika češke zveze občinskih hranilnic.

Kaj si vse upajo liberalni deželni pazniki! Doslej smo mislili, da je naloga paznikov v prisilni delavnici, da pazijo na prisilence in jih vzgajajo k delu. Povečini pazniki v resnici svojo službo tako razumejo, ne pa neki paznik G., ki misli, da je njegova naloga, ljudem prodajati neumnosti iz »Slov. Naroda«. Ko je »Slovenski Narod« nedavno prinesel znane umazane novice o knezoškofovski brošuri, je paznik G., ki je sedaj na Gorenjskem v službi, šel s »Slov. Nar.« po cesti, gostilnah in po njivah, ter ljudem kazal umazanosti tega lista. Govoril je pri tem tako klanfarsko, da ga je neki livarski predelavec na Javorniku dobro opral, neka poštena gostilničarka pa mu je vrata pokazala. Po vsem Javorniku in po Jesenicah se je raznesla govorica o liberalni nadležnosti tega deželne paznika. Zato bi bilo dobro, če bi deželni odbor o tej stvari nekoliko poizvedoval in poučil G. A., kaj je njegova dolžnost. Priče za to bo prav lahko izvedeti.

Koroške novice.

»Narodni Dom« v Grebinju še vedno zaprt. V Grebinju je »Narodni Dom« še vedno zaprt. Kaj se res že vse boji Helldorfovega graščinskega valpeta, slovenožreca Ant. Mannerja? Javnosti sporočimo, da gostilna v Grebinskem kloštru, v občini grebinski, ki je lastnina barona Helldorfa, pri katerem je oskrbnik Mannner, že nekaj let nima koncesije. Kar je Mannner storil Slovincem, to bomo mi njemu s procenti vrnil. Nemški valpeti nam ne bodo vladali. Pribijemo tudi, da je v trgu v Grebinju gostilna »Pri Jureju« dana v zadnjem času v najem, in novi najemnik še nima dovoljenja za gostilniško obrt od politične oblasti. Kljub temu pa sme izvrševati gostilniško obrt. Naše potrpežljivosti je konec. Tudi mi bomo udarili, da bo bolelo. Ako ne bo kmalu reda, bomo objavili reči, ki ne bodo ljube ne Mannnerju, ne politični oblasti!

k Dijaki celovške gimnazije so uprizarili v proslavo pesnika Schillerja v celovškem mestnem gledališču dvakrat Schillerjevo dramo »Razbojnik« na korist — Südmarke. Ravnateljstvu je bilo to znano. Tako vzgajajo dijake na celovski gimnaziji v südmarkovce, in prav nič se ni čuditi, da so nemški absolventi celovške gimnazije skoro sami strastni südmarkovci.

LISTEK.

Vstaja Skender-Begova.

Angleško spisal Benjamin Disraeli, Earl of Beaconsfield. — Prevel I. M. (Dalje.)

Ona pa je obrnila v stran svojo glavo, obrnila v stran svoje solzne oči. — »Nemogoče je, da ne bi ljubila svojega rešitelja,« je odvrnila s tihim in tresočim glasom, »in tudi ako bi ne imel mnogo drugih prednost, kakor jih ima atenski knez. Nisem bila pripravljena, da spraviš v razgovor to mučno stvar in to najmanj v razmerah, v katerih sedaj živiva.«

»Oh!« vzkligne knez, »jaz ne morem dalje brzdati svoje strasti. Ne samo moja sreča, moje življenje je odvisno od tega, da postane Iduna moja. Imej potrpljenje z menoj! Ako bi bila ti na mojem mestu, bi tudi ti potrebovala odpuščanja.«

»Prosim te nekaj« vzdihne Iduna z bolj močnim glasom, odtegne mu svojo roko in hitro vstane. »Tukaj ni niti čas, niti prostor za take pogovore. Nisem še pozabila, da sem bila še pred malo dnevi vjetnica brez upanja na rešitev in sta moje življenje in moje dobro ime še vedno v nevarnosti. Velike milosti sem prejela,

toda še vedno potrebujem nebeške pomoči. Dragi Nicej,« je nadaljevala s tolažečim glasom, »plemenito si začel junaško dejanje, končaj ga z enakim duhom.«

Hotel je odgovoriti, toda v tem trenutku se je približal puščavnik med skalovjem. Zmeden, mračen od strasti in jeze je atenski knez zapustil Iduno in odšel proti gorenjemu delu dolinice, da skrije svojo jezo in svoje razočaranje.

»Posluži se, nežni mladenič,« je rekel puščavnik. »Ali se tvoj brat noče pridružiti? Kako mu je ime?«

»Nicej, — sveti oče.«

»In tvoje?«

Iduna je zarudela in se obotavljala. Naposled je v svoji zadregi rekla: »Škender.«

»Nicej!« je zaklical puščavnik. »Škender in jaz te že čakava!«

Iduna je vstrepetala. Vendar je bila prijetno iznenadena, ko se je povrnil knez smejočega obraza in se vesel pridružil obedu.

»Sedaj vama predlagam,« je rekel puščavnik, »da ostaneta ti in Škender še nekoliko dni pri meni, ako vaju seveda more vabiti moja preprosta miza.«

»Lepa hvala, častiti oče,« odvrne Nicej, »toda nama se silno mudi in jaz bi se sploh ne bil ustavil tukaj, ako bi ne bilo radi mojega mladega Škendra tukaj, ki je kaj malo vaje takih naporov, kakor si

lahko mislite. Ob solnčnem zahodu morava odriniti.«

»In vzeti seboj,« je pristavila Iduna, »zelo hvaležne spomine na našega gostitelja.«

»Bog bodi z vama, kamorkoli vaju privede vajina pot,« je odvrnil puščavnik. »Jaz trdno upam vanj,« se je oglasila Iduna.

XV.

Nicej in Iduna sta dve uri pred solnčnim zahodom zajezdila svoja konja, se zahvalila puščavniku za njegovo gostoljubnost in odjezdila ob reki dalje. Potovala sta celo noč v svetli mesečini; jahala sta po zadnjem in najvišjem grebenu ter dospela ob jutranjem svitu do vrha. Veseli jutranji žarki so jima razkrili srečne ravnine krščanske dežele. Veselega srca sta hitela doli na rodovitno polje in se ustavila v prijazni grški vasi, ki je bila polna sadnih vrtov in oljkinih gajev.

Atenski knez je takoj vprašal po županu in najbolj ugledni osebi v vasi, in peljali so ga na njegov dom; tukaj pa je izvedel, da gospodarja ni doma, da je šel nadzorovati trgatve. Nicej pusti Iduno v županovi hiši, sam pa se napoti, da ga poišče. V vinogradu je bilo mnogo ljudi, ki so opravljali najlepše in najbolj veselo vseh opravil: brali so v vinogradu bogato grozdje. Nekateri so stali na lestvicah, ki so slonce na vejah, trgali bujne grozde in

jih metali doli, kjer so jih lovile prepeva-joče deklice v jerbese ali nastavljene predpasnike. Sredi vinograda je stal mož srednje starosti in mirnega, toda pozornega očesa nadzoroval delo in semintje vzpodbujal malomarne ali učil neizkušene.

»Kristo!« je rekel atenski knez, ko se mu je približal. Župan se je ozrl, vendar očitno ni takoj spoznal osebe, ki ga je nagovorila.

»Že vidim,« je rekel knez, »da je bila moja previdnost nepotrebna. Moja čudna obleka me je dovolj prenaradila.«

»Knez Nicej!« vzkligne župan. »On je v resnici, preoblečen; vendar sem prepričan, da odpusti svojemu zvestemu služabniku.«

»Nobene besede o tem, Kristo,« odvrne knez. »Da povem na kratko, prišel sem iz Rumelije preko teh gora in sem šele po tej vasi spoznal deželo, v katero sem slučajno prišel. Seboj imam spremeljevalca. Jaz želim ostati nespoznan, ali razumeš? Državne zadeve. Mislim, da se smem zanesti, da ni nikogar tukaj, ki bi me mogel v tej obleki in po triletni odsotnosti spoznati.«

»Le mirni bodite, gospod,« odvrne Kristo. »Ako vas jaz nisem spoznal, ki sem vas poznal od onega časa, ko niste bili večji kakor ta-le grozd tukaj, ste lahko popolnoma mirni glede drugih.«

k Legat šulferajnu. Posestnik Tomaž Pichler, ki je dne 17. novembra v Borovljah umrl, je šulferajnu naklonil 800 kron.

Izpred novomeškega porotnega sodišča.

Rokovnjač. Od leta 1905. so se vršili v Metliki in metliški okolici pogosto ponočni vlomni v kleti, šupe, pode in v druga gospodarska poslopja, ne da bi se moglo priti zločinom na sled. Šele v noči od 7. na 8. avgusta tekočega leta se je Vincencu Komparetu, čevljarju v Metliki, slučajno posrečilo dobiti nevarnega tatu v pest. Opazil je namreč ob 11. uri ponoči, kako neka oseba prižiga vžigalce in skuša priti v Molekov pod. Urno pokliče Moleka in oba se podasta k podu, v katerem opazita neznanca, ki je zopet palil vžigalice in grabil v veliko, z železnimi obročki opremljeno plahto na podu se nahajajoče žito. Ko tat vidi, da je prišel v nevarno zanko, se previdno priplazi do vrat, potem pa jo na vso moč udere proti hrvaški strani. A ni imel sreče na begu. Zadene se ob nizek grim in butne ob tla. Ta trenotek ga dohiti Kompare, pa ne nanj in ga obdrži. Vtaknili so ga v Metliki v preiskovalni zapor, odkoder je zopet poskusil svojo srečo z begom, a kot prvič tako tudi sedaj brezuspešno. Sodnijsko zaslišanje je doglano, da je ta mož Jurij Čulik, oženjen kajžar, stanujoč onostran Kolpe na Hrvaškem. Pri hišni preiskavi pa so dobili razne predmete, ki so jih ljudje spoznali za svoje, pri nočnih vlomih jim ukradene stvari. Čulik je nosil toliko množino raznovrstnega orodja, da bi z njim lahko zalagal cel oddelek c. kr. pionir ev. Našli so na njegovem domu v zaprtjem prostoru, do katerega ključ je nosil po izpovedbi njegove žene vedno pri sebi, lepo število različnih sekir, svedrov, vrvi, lopat, motik, klešč; našli so pile, železne grablje, železne zobce iz bran, vijak, škarje za rezanje trt, železne bate in dolge že ezne droge, ki se rabijo pri lomljenju kamena, dalje ročne sani, več kuhinjske posode, vinskih sodov itd. Veliko drugih ukradenih stvari pa je uzmovil do takrat prodal je naprej. Zvedelo se je tudi, da sta bila pri teh tatvinah udeležena še Peter Ciglič in Jože Hrovat, ki pa se jih ni moglo pozvati pred naše sodišče, ker sta ogrska državljana. Pri porotni obravnavi je obtoženec tajil vse, trdil je, da so vse te stvari njegova lastnina. A njegove izpovedbe se niso ujemale z izpovedbami pred preiskovalnim sodnikom in priče same so odločno trdile, da popolnoma natančno poznajo svoje jim ukradene stvari. Proti obtožencu je pričala tudi njegova lastna hči, ki je izpovedala, da je tudi ostalo orodje, katerega lastniki niso znani, od očeta ukradeno. Porotniki so spoznali Čulika krivega tatvine vseh onih stvari, katerih lastniki so znani, krivega pa tudi onih stvari, katerih lastniki se niso prijavili. Ker znaša vrednost ukradenih stvari nad 600 K, ker je bil Čulik že devetkrat predkaznovan radi tatvin, pretepa in razžaljenja časti in so porotniki potrdili tudi vprašanje: »Je li obtožencu prišlo krasti že v navado?«, ga je sodni dvor obsodil po 179. oziraje se na § 85. in po § 180. na sedem let ječe.

Obso en vlomilec. Jakob Rataj, star 49 let, oženjen kajžar na Ratežu pri Novem Mestu, je prodajal okoli po vaseh

arniko. Dne 9. novembra t. l. pride v vas Praproče pri St. Jernju ter tudi tu opravlja po hišah svojo obrt z arniko. Pri tej priliki stakne pri posestniku Francu Bobiču na oknu za cvetličnim loncem k juč od hišnih vrat, ga vzame, odpre z njim vežna vrata ter v sobi izpod srede posteljne plevnice ukrade iz denarnice bankovec za 50 K. Pri prvem zaslišanju in tudi pri porotni obravnavi je trdil Rataj, da je denarnica gledala izpod posteljne odeje ter da si bankovca ni prilastil pri polni zavesti, temveč omenen vsled preobilo vžitega vina. A gostilničar Jernej Turk, pri katerem je Rataj tisto 'utro pil, in druge priče so izpovedale, da obtoženec takrat ni bil popolnoma nič pjan, Franc Bobič pa, da je denarnico položil na sredo postelje pod plevnico, predno je odšel od doma. Ker je bil Rataj že 18-krat predkaznovan in sicer večkrat tudi radi tatvine, je prišel vsled omenjenega dejanja pred porotno sodišče. Porotniki so ga spoznali krivega tatvine pri Francu Bobiču, zanikali pa so vračanje: »Je li obtožencu prišlo krasti že v navado?« Oziraje se na to, mu je sodni dvor prisodil po drugem odstavku § 178. k. z. glede na § 55. k. z. dve leti ječe, poostrene z enim postom vsak drugi mesec, po prestani kazni pa se ga postavi pod policijsko nadzorstvo. Rataj se je pritožil vsled previsoke odmerjene kazni.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Dogovorjen napad. Včerašnja porotna obravnavna je bila v marsičem velenimiva. Zagovarjala sta se Debelak in Anton Stupar. Obtoženca sta se sama odločno zagovarjala. Preiskava se je dolgo vlekla. Dve priči sta bili zaslišani v kazenski obleki, ker sta ravno zaradi te zadeve obsojeni zaradi krivega pričanja. Zaslišane priče so si v marsičem nasprotovale, zagovornišvo je nastopilo v končnem zagovoru proti pričam, češ, da so lagale. Priče so tudi bistveno izpreminjale svoje izpovedbe v preiskavi. Kritika zagovornišva je bila deloma pretirana. Priče so bile v gostilni do dveh čez polnoči. Ni dvoma, da se v tako pozni uri vinskih duhov ne more natančno pričati spominjati dogodkov. Državno pravdnštvo je v enem slučaju nastopilo proti senatovemu predsedniku, ker je izpraševal neko pričo o neki drugi priči, da bi omajal njeno verjetnost, kakor je naglašalo državno pravdnštvo. Postopanje proti Debelaku je državno pravdnštvo malone v poimem obsegu ustavilo, ker je predlagalo zanikanje dveh glavnih vprašanj. Porotniki so popolnoma zanikali Debelakovo krivdo, potrdili pa Stuparjevo krivdo, ki je udaril z motiko Steleta tako po glavi, da so se pokazali možgani. Sodišče je prisodilo Stuparju dve leti in pol težke ječe, plačati mora ohromeli svoji žrtvi za bolečine 1000 K in mesečno rento 20 K, dokler ne bo mogel delati. Stupar, hud pretepač, ki je bil že v Ameriki, brlek fant, dobra duša, kadar ni vinjen, je bil v preiskavi na prostih nogah. Državno pravdnštvo predlaga naj ga takoj zapro. Obsojenec prosi naj ga puste nekaj dni domov, da se preobleče. Predsednik: »Obleka bo tu dobro shranjena, boljše bo za vas, da tu ostanete. Med tem ko »gliha« Stupar za »dopust« in kaže, da nima pri sebi denarja za v Ameriko, pride po Stuparja paznik in ga odvede v zapor. Pazniku Stupar pripoveduje, da bi rad šel domov zamenjati obleko; paznik tolaži Stuparja, češ, saj ni potreba, imamo vse tu: krojače, čevljarje, kuharje, vse, da se mu ne bo slabo godilo v deželi — večletnega ričeta.

Star grešnik. Na zatožni klopi sedi 78 let stari vdovec Valentin Jazbec, živinski prekupec s Primorskega, nestalnega bivališča, že večkrat predkaznovan zaradi hudodelstva, deloma dovršene, deloma poizkušene goljufije. Jazbec, ki je od nekdaj na slabem glasu, je imel na Sv. Tihlhi na Primorskem lepo posestvo, a je z malo pridnim življenjem vse zapravil, potem se pa klatil po svetu in mešetaril z živino, kar je pa bilo le postranskega pomena. Glavna stvar mu je bila ljudi slepariti, za kar je imel vzlic svoji visoki starosti izvanredno spretnost. Priča Marija Guštin izpove, da je znal tako govoriti, da je ljudi kar očaral in omamil. Tako je prišel k zakonskima Francetu in Mariji Guštin v Colu in jima večkrat pravil, da pozna v Vidmu na Laškem bogatega grofa, ki mu za tristo goldinarjev pristnega denarja dá tisoč goldinarjev takega denarja, ki je na videz popolnoma enak pravemu. Pravil jima je, da je po njemu že marsikdo obogatel, da so si zidali lepe hiše. In res sta se mu zakonska Guštin vsedla na limanice in mu dala 340 kron. A kmalu so se vzbudili pri Francetu Guštinu pomisleki, in zato je sklenil Jazbeca spremiti v Videm, da bi mu z denarjem ne ušel. To Jazbecu seveda ni bilo všeč. Zviti stavec si je znal tudi v tem slučaju pomagati. Drugi dan po opisanem dogodku, bilo je letos neki dan meseca julija, sta skupno odpotovala v

Videm. Razkazoval mu je mesto in končno ga pripeljal pred hišo dotičnega grofa, a tam je na mah zginil Guštin izpred oči. Zaman je bilo njegovo iskanje po obdolžencu; mož je moral iti z bridko prevaro praznih rok domu. — Na isti način je mislil opehariti Jožefa Jamnika na Očah in Cecilijo Slavec v Ospu. Prigovarjal jima je z njemu lastno spretnostjo, a ta dva se mu nista dala vjeti v nastavljeni past. Jazbec tajl vsako goljufijo in pravi, če je sploh kaj neumnega govoril, je to storil v pijanosti. Glede Guštinovih 340 K pa pravi, da mu jih je Marija Guštin le posodila.

Dnevne novice.

+ Bogoslužni jezik v tržaški škofiji. Od merodajne in ugledne strani, ki je tako v verskem kakor v političnem in socialnem oziru naših načel, smo dobili glede na nove bogoslužne odredbe v tržaški škofiji sledeče pojasnilo: Istrski Slovenci in Hrvati so svojčas, kakor je zgodovinsko čisto dognano, rabili pri službi božji skoro izključno le glagolico. Ta pa se je po nemarnosti v prošlem stoletju večinoma opustila. Ohranila se je knjiga »Slavet«, po kateri se je pri petih mašah pelo Glorijo, epistolo, evangelij, credo in nekatere oracije v staroslovenščini v dekanijah Kastav, Čepić in enem delu Buzeta. V nekaterih župnijah zlasti v srednji Istri se je vzdržalo le petje epistole in evangelija v hrvaškem jeziku po »Slavetu«. Pred desetimi leti so vse hrvaške župnije prosile, da se v svrhu enotnosti in po starih privilegijah ter običajih obnovi glagolica. V uradnem glasilu tržaške škofije za oktober 1. l. — in za to se zdaj gre — se je objavila naredba, da se sme od 1. adventne nedelje naprej peti po »Slavetu« samo še epistolo in evangelij in tudi ta le pod pogojem, da se prej odpoje v latinščini, torej dvakrat. Izjema je le za dekanijo Kastav, v kateri ostane zazda še dosedanj način v veljavi, dokler se ne odredi drugače. Ta naredba temelji na znanem dekretu Svete Stolice. — Kar se tiče ljudstva, je ta naredba izzvala precejšnjo nejevoljo, ker se je splošno pričakovalo oživotvorenje glagolice, za katero se je šestkrat prosilo in je zato izpodirvanje zadnjih njenih ostankov napravilo kolikor toliko neprijeten vtis. Dobri poznavalci cerkvenega prava so mnenja, da tržaški ordinarij sploh ni bil pristojen izvesti to naredbo po tozadnem rimskem dekretu kakor tega tudi dalmatinski škofje niso storili, dasi vladajo v Dalmaciji v tem oziru prav iste razmere kakor v Istri. Menijo, da bi bil tržaški ordinarij to stvar lahko pri miru pustil, ker Rim sam ne bi bil te zadeve urgiral. Nadalje pa je to zelo neprilичno, ker je tržaški ordinarij izdal le delno naredbo in kastavski kraj izvzel. Ljudstvo namreč pravi, da ima dekret Svete Stolice, ako ga je sploh bil tržaški ordinarij obvezan izdati, splošno veljavo, da bi torej tudi Kastavščini morali vzeti privilegij »Slaveta«. Tako pa po pravici ali krivici napravlja odredba vtis, kakor bi se hotela staroslovenščina počasi in previdno izpodirnila in se Kastavcem le zato ni vzela, da bi ne bilo naenkrat preveč šuma. Ljudje so tudi zato nezadovoljni, ker bodo morali epistolo in evangelij dvakrat poslušati, ako jo bodo hoteli imeti v staroslovenščini in bodo morali delj v cerkvi ostajati kakor Latinci. Hrvati se čutijo vsled tega zapostavljene in nekako za manjvredne proglašene. — Tako naš obvestitelj. Dobili smo še nadaljnjih informacij. Konečne sodbe v vsakem oziru v tej kočljivi stvari še ne izrečemo, le to se nam zdi: 1. duhovščina sama ni z odredbo nič kaj zadovoljna in 2. ljudstvo se po nepotrebnem razburja. Ali ne bi moglo na jugu enkrat konec biti večnih prepиров zaradi liturgičnega jezika? To se ne da ljudem iz glave izbiti, če imajo neko mržnjo do latinščine in se trdovratno drže čestitih navad ter privilegijev; zakaj ne bi se s tem računalo? Končno, kdo ima korist zaradi teh stvari, ki so za vero in cerkev pravzaprav nebitvene? Liberalci in nasprotniki vere, pa izborni izrabljajo take stvari zoper vero in cerkev samo! To je pa naše skromno mnenje. Če je pa stvar drugačna kakor nas je obvestil naš vsekozi verodostojni vir, pa smo pripravljene drugače soditi.

+ Proti nemščini na Gorškem. Nedel'ski slovenski shod v Gorici je sprejel poziv, naj se poslanci vseh strank v goriskem deželnem zboru zed njo v to, da se potom zakona uveljavita kakor izključna učna jezika: slovenski in italijanski. To bi bil pameten odgovor jezikovnim zakonom nemških deželnih zborov.

+ Kmečka zveza za dekanijo Trebnje priredi v nedeljo, 5. decembra, popoldne ob 2. uri v dekanijškem prostoru občni zbor in shod za somišljenike. Poročala bosta poslanca Lampe in Hladnik.

+ Proti pokretaškemu pohujševalcem, ki so se vrgli na znano Lampretovo železno brošuro ko jastrebi na mrhovino, in to na tisoče razpečali, je Pilevo društvo izdalo brošuro pod naslovom: »Pokretaški

zaštitniki djevičanstva i biskup Jeglič«, v kateri tem vrednim bratcem naših umazanih liberalcev pošteno preiskuje obisti. Upamo, da bo to vspešen protistrup pokretaškemu pohujševanju.

+ Zanimivo. Zdaj ko se o možnosti vojske z Italijo čezdalje več govori in ko je jugoslovansko vprašanje od dne do dne bolj pereče, ne bo odveč, če se spomnimo nekega zgodovinskega dejstva, ki nam ga je ohranil naš veliki Valvazor, kojega biografijo nam je pravkar v izbornem mojstrskem delu podal pl. Radics: Karol V. je nameraval Trst priklopiti špansko - laški posesti Habsburžanov. Kranjski stanovi pa, ki so pomen Istre, ki je bila takrat v svojem severnem in srednjem delu še Kranjska, vedno visoko cenili in umevali, so se tej nameri tako uprli, da so leta 1521. cesarju odrekli prisego pokorščine, ako svoj načrt res izvede in Trst združi z laško - španskim delom habsburške monarhije. To je tako pomagalo, da cesar tega ni storil, marveč Trst priklopil notranjeavstrijski skupini pod žezlom Ferdinanda I. Tako imajo kranjski stanovi zaslugo, da je Trst vtelesen slovansko - nemški avstrijski skupini in da ni že zdavnej pripadel Italiji, kar bi se bilo skoro gotovo po preminutju habsburške špansko - laške posesti zgodilo. Na vsak način pa ta zanimivi dogodek kaže, da so kranjski stanovi že začetkom 16. stoletja pomen Trsta za Avstrijo in za nje južne dežele, posebno za Kranjsko, visoko upoštevali.

— Burna občinska seja je bila na Trati dne 28. novembra. Cenjeni »Slovenčevi« čitatelji se bodo gotovo šudili, ko poročamo, da so trije odborniki silno rohnili radi tega, ker je župan za leto 1910. postavil v proračun 150 kron za vzdrževanje c. kr. čipkarske šole na Trati. Neumevno je, zakaj se protivijo napredku občine. Morda se zadostno ne zavedajo svoje odborniške dolžnosti, skrbeti za blagor soobčanov? Istina je. Če bi v Poljanski dolini ne bilo obrta s čipkami, bi nižji sloji, vsaj v zimskem času, trpeli revščino. Radi teh okolištin je nujno skrbeti, da se ta industrija povzdigne še na višjo stopnjo, kar pa je mogoče le z dobrim poukom in ugodnostimi c. kr. čipkarske šole. V Poljanski dolini ima žensstvo nekaj poseben talent in spretnost v izdelovanju lepih čipk, zato se želi, da centralno vodstvo čipkarskih šol na Dunaju pošilja sem v izdelovanje najlepše in najdražje čipke.

— Slovensko kat. braino in izobraževalno društvo na Trati je v nedeljo dne 21. novembra priredilo igro »Fernando, strah Asturije«. V društveni dvorani se je ljudstva kar trlo, mnogo jih je moralo oditi radi nedostajanja prostora. Dokaz je, da društvo potrebuje večje dvorane. Čudili smo se igralcem, da so težke vloge vsi mojstrsko pogodili. Toliko spretnosti in čuvstvovanja v vlogah res nismo pričakovali. Nastopali so kot bi bili na odru doma. Od teh diletantov je upati za društvo lepe prihodnosti in napredka. Čast jim! Igra se je dne 28. novembra ponovila.

— Laški protesti. Iz Trsta se poroča, da se je laško protestno zborovanje proti slovenskim šolskim zahtevam preložilo na prihodnjo nedeljo. — Tudi Slovenci so vsled tega preložili svoje zborovanje na nedeljo, 5. decembra.

— Za domobranske častnike in podčastnike. Vojaška oblast pozivlja vse one rezervne častnike in podčastnike, ki bi hoteli orožne vaje napraviti z avtomobilom ali motornim kolesom, da to najpozneje do konca decembra t. l. javijo pri svojem okrajnem poveljstvu. V objavi naznaniti je tip motorja kakor tudi storilno sposobnost vozila. Nadalje je naznaniti spada li šofer k domobranski rezervi ali k stalni vojni. Pripominja se, da domobranski erar plača vse stroške za transport vozil, oskrbo za šoferja ter 30 K za avtomobil, 6 K pa za motorno kolo dnevne odškodnine.

— Avtomobil provzročil nesrečo. Z Goriskega poročajo: V soboto so peljali nekateri vozniki iz Lipe cement, katerega rabijo pri zidanju tamošnjega šolskega poslopja. Na potu med Železnimi vrati in Lipo jih je dotekel neki avtomobil in sicer naglo vozeč. Pri tej priliki sta se vola posestnika Franceta Rogelje iz Lipe splašila, odskočila sta k robu ceste ter se preuknčila z vozom vred pod cesto. Vola sta bila jako hudo poškodovana. Ostali vozniki z Rogeljo vred so priskočili k avtomobilu ter zahtevali po imenih oseb, ki so se vozile z avtomobilom. Mesto odgovora pa je šofer spustil avtomobil, ki je v največji naglici zdrznil naprej, in bi pri tej priliki kmalu povozil še gospodarja volov. Vendar pa so si zapomnili številko avtomobila in se je nadejati, da pridejo kmalu na sled predrznim avtomobilistom. Vola sta se, kakor rečeno, jako hudo poškodovale in se je bati, da ne bodeta več za rabo. Avtomobil'stom, ki se vozijo po naših cestah, priporočamo, naj bodo previdni.

— Končre'ski odsek ima oddati eno plemensko kobilo pinčavške pasme v starosti 5 let za polovico nakupne cene: istotako žrebico, pol leta staro, pasme

»Dobro. Tukaj ostanem eden ali dva dni, da jim dam doma prilike, da se prijavijo za moj sprejem. Meitem je pa treba nemudoma poslati sela naprej. Vse to moraš storiti zame, Kristo. Kako se počutiš tvoje hčere?«

»Tako, tako, Vaša visokost,« je odgovoril Kristo. »Človek s sedmero hčerami ima dovolj sitnosti vsak dan v tednu.«

»Vendar ne tedaj, ako so vse tako krasne kakor tvoje!«

»Pah, pah! Lepota ni vse, in kar se tiče Aleksine, se hoče moštiti.«

»Zelo naravno. Torej jo na vsak način pusti, da se omoži.«

»Toda Helena hoče isto.«

»Še bolj naravno, kajti ona je morebiti še lepša. Kar se mene tiče, jaz bi vzela obedve.«

»Da, da! To je vse prav lepo; vendar lepota ni vse. Jaz nimam nič proti temu, ako se Aleksina omoži, in tudi nič, ako se Helena; toda potem je tukaj še Lais —«

»Ha! Ha! Ha!« vzklikne knez. »Vidim, da ti povzročajo moje sodojenke prav veliko skrbi. Vendar se moram vrniti k svojemu tovarišu. Pridi domov, kakor hitro mogoče in potem uravnamo vse. Želim bogate trgatve in samo toliko nesreče, kolikor jo je treba.« S temi besedami je knez odšel.

»No, kdo bi si bil mislil, da ga kdaj vidim tukaj,« reče župan. »Isti veseljak, kakor vedno! Kaj je neki imel opraviti v Rumeliji? Državne zadeve, seveda! Svojo novo obleko stavim, da se gre za kako lepo dekle, in naj bodo še take državne zadeve!«

pinggavske. Kobila in žrebica se oddaste le zanesljivim konjerejcem, kateri se morajo zavezati kobilo, oziroma žrebico šest let obdržati in za plemo rabiti. Prosilci naj se zgledajo pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani ali pri gosp. Al. Paulinu, c. kr. živinodržavniškem nadzorniku v Ljubljani, Janez-Trdinova ulica št. 2.

— **Prodaja konj.** Oskrbovalna komisija c. in kr. trenske divizije št. 3 v Gradcu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo dne 2. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne prodala na konjskem sejmu (Schlachthaus) v Gradcu po licitaciji štiri odbrane konje proti plačilu cene v gotovini in kolkovne pristojbine.

— **G. Peter Majerle** nam poroča, da ni res, da bi bil kot predsednik krajnega šolskega sveta nevarno obolel, pač pa je zdrav in čil, kar mu prav privošči.

— **Stavku oče ženske.** V tvornici za sardine tvrdke Giovanni Depangher & Co. v Kopru so začele delavke štrajkati. Vodstvo tvornice je tako nesramno, da jim daje na uro — 12 vinarjev mezde. Ko so torej nekateri zahtevali, da bi se jim boljše plačevalo, so jim prošnjo odbili; delavke pa na nato začele stavkati in vsi delavci so jim sledili. Sedaj opravljajo njihov posel okoličani.

— **Iredenta v Trstu.** V Politeama Rossetti v Trstu je bila sinoči konferenca nekega Pio Schinetti, ki ga je iz Italije pozvala družba »Circolo pro cultura«, da bi imel tukaj več predavanj. Sinoči je Schinetti govoril o novejši zgodovini Italije in pričel govoriti tako o Garibaldiju in drugih velmožeh italijanskih, da ga je policijski komisar Zecchini opozoril, da mu bo moral, če bo tako nadaljeval, odvzeti besedo. Schinetti je odvrnil, da ne more drugače govoriti in da raje sam preneha s predavanjem. Tedaj je pa nastal v dvorani, v kateri je bilo 650 oseb, silen hrup, ki se je potem nadaljeval tudi zunaj na ulici. Del poslušalcev je nato demonstriral po Acquedotto in potem dalje do Cora, kjer so redarji komečno razporedili demonstrante. Čuti je bilo navadne vzklike — aretirani ni pa bil nihče.

— **Poizkusil umoriti ženo in potem sam sebe.** Iz Trsta poročajo: 27letni pek Peter Straus, stanujoč v ulici Guardia, ki se je oženil šele pred enim mesecem, je sinoči ob 7. uri po živahnem, burnem prepiru vsled ljubosumnosti v svojem stanovanju dvakrat z revolverjem ustrelil na svojo ženo in jo ranil v prsa. Takoj potem je dvakrat sprožil revolver proti sebi v desno senco. Na strele so prihiteli vsi sosedstvenalci, ki so oba soproga našli ležečo sredi potoka krvi. Poklicali so zdravniško postajo, ki je dala oba nujno prenesti v bolnišnico. Rane žene so lahke, dočim so bile one moža jako težke in je ob 9. uri zvečer umrl.

— **Oskrbovalna komisija c. kr. domobranskega pešpolka št. 27** v Ljubljani naznanja tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se vrši 10. decembra t. l., ob 10. uri dopoldne v njeni pisarni javna razprava glede oddaje snaženja volnenih predmetov ter snaženja in popraviljanja perila za bolnike in bolnico za čas od 1. januarja do 31. decembra 1910. Razglas, ki obsega natančnejše pogoje in podrobnosti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **70letnica frančiškanskega samostana v Zagrebu** se bo ob velikih slovesnostih praznovala od 5. do 7. decembra.

— **Šesto poštno filijalko** dobi Zagreb, in sicer na Vsenčičkem trgu.

— **Roparski poizkus v Zagrebu.** 29. m. m. popoldne je prišel v neko tobakarno v Dugi ulici dobro oblečen človek in kupil cigarete. Plačal je s krono in odšel; kmalu pa se je vrnil in rekel tobakarnarici, da ji je pomotoma plačal z italijansko liro, ki mu je drag spomin in naj mu jo torej vrne proti drugemu plačilu. Žena nič hudega sluteč odpre predal, tisti hip pa zgrabí po drobižu neznanec in hoče zbežati, a žena ga je vjela za ramo in mu iztrgala denar. Takoj na to stopi v tobakarno nek deček in to priliko porabi predrznež ter zbeži.

— **Jadrnico je rešil iz morskih valov** parnik »Göddöllö« Ungaro — Croate, ki je iz Reke plul proti Dalmaciji. V bližini Plavnika je zapazil jadrnico »San Simeon«, ki se je prepuščena viharju zibala na valovih. Rešitev je bila jako težavna in je parnik z dveurno zamudo došel v Zader.

Štajerske novice.

— **Šhod v Rajhenburgu.** Dne 8. decembra t. l. bode po l. sv. opravilo v dvorani nove kaplanije politični šhod, na katerem bodo govorili gg. drž. poslanci dr. Benkovič, dr. Hočevan in dr. Korošec. Ta šhod bode obenem tudi protestni šhod proti novemu vinskemu davku. Isti dan bode popoldne ob 1. uri tudi v dvorani nove kaplanije ustanovni šhod katoliškega izobraževalnega društva za Rajhenburg.

— **Uradno poneverjenje.** Včeraj, v torek, se je moral zagovarjati pred mariborskimi porotnim sodiščem oženjeni 62-letni

Anton Robek, posestnik in bivši župan v Žableku. Obtožen je bil uradnega poneverjenja. Robek je bil župan od jeseni leta 1901 do marca leta 1907. Prejel je od okrajnega cestnega odbora v Slovenski Bistrici za popravilo ceste 1. februarja 1902 200 K, 1. septembra 1902 100 K, 15. maja 1903 100 K, 1. junija 1906 200 K. Zadnja dva zneska je vknjižil v blagajniški knjigi, prvi dve vsoti v znesku 300 K pa je poneveril, vsled česar je bil tudi obtožen. Poleg tega pa je tudi obdržal zase 10 K, ki mu jih je izročil za občinske reveže njegov brat Mart. Robek, ki je bil obsojen na plačilo te vsote pred okrajnim sodiščem v Slovenski Bistrici. Obtoženec se je izgovarjal s pozabljivostjo. Zagovornik dr. Glaser je začetkom razprave pokazal poštni oddajni list, s katerim se potrjuje, da je obtoženec odposlal občini v povračilo 310 kron. Porotniki so krivdo obtoženca zaničkali, nakar je bil oproščen.

— **»Dijak« in »urednik«.** Pretekli ponedeljek so zaprli v Zagrebu 21-letnega Radivoja Orešnika od Sv. Volbenka pri Ptuj, ki se je pri raznih osebah in korporacijah predstavljal za revnega dijaka ali pa za urednika tujih listov ter je mnogo oseb oškodoval za znatne vsote. Imel je že večkrat opraviti s kazenskim zakonom.

— **V pokoj stopi višji rudarski svetnik** Alojz Janvus, vodja cinkarne v Gaberju pri Celju.

— **Umrl** je v Vojniku eden najstarejših tržanov Jakob Ahlik.

— **Krvav dogodek po lovu.** V Koprivnici na Štajerskem sta se po lovu v soboto lovca Bračun ml. iz Mrčinih sel in neki Oprešnik v gostilni sprla. Bračun je prvi odšel iz gostilne; kmalu za njim se je odpravil tudi Oprešnik, a se je takoj povrnil in se zgrudil nezavesten, ker je bil od več svinčenk od zadaj zadet. Dve, od katerih leži ena v črevesih, druga v pljučih, sta smrtnonevarni. Bračuna so zaprli. Oprešnika pa odpeljali v bolnišnico v Brežice.

— **Iz strahu pred kaznijo se je usmrtila.** Iz Maribora se poroča: Včeraj, dne 30. novembra, so zalotili v Razvini omoženo delavko Terezijo Drogz s svojima sinovoma, 12letnim Ivanom in 14letnim Francetom, ko je kradla posestniku Rečniku kuretnino. Župan v Razvini Martin Puckl je poslal po orožnike, da bi se preiskalo stanovanje Drogzove v Mariboru. Medtem so bili vsi trije zaprti v sobi pri Rečniku. Ko so poizvedovali po vasi, si je Terezija Drogz prerezala z Rečnikovo britvijo vrat. Kmalu nato je bila mrtva. V njenem stanovanju v Mariboru so našli šestnajst ukradenih kokoši. V zadnjem času je bilo v mariborski okolici pokradeno več kuretnine in je bila osumljena teh tatvin Terezija Drogz.

— **Š Sanitarne razmere na Spodnjem Štajerskem.** Na Štajerskem hudo razsajajo epidemiške otroške bolezni, difterija, polimielitis in druge in mortalnost je zelo visoka. Kljub temu so pa socialno-zdravstvene razmere uprav škandalozne, saj v Spodnjem Štajerju. Konkreten slučaj! Pisec teh vrstic je v kungoškem okraju opazil difterijo že avgusta meseca kot močno razširjeno epidemijo. Kljub temu se pa do danes, ko smo že v decembru, šola ni še niti za en dan zaprla, otroci hodijo neovirano po hišah, v mrtvašnico, nihče se niti na manj ne briga za izolacijo in snažnost itd., otrok se nič ne poučuje o profilaksi — deca mré in vse gre po starim. Ali so to razmere za leto 1909?

Dr. X.
— **Š Mariborsko porotno sodišče.** Pred sedanjim porotnim sodiščem v Mariboru se bodo obravnavale še sledeče tožbe: V ponedeljek 6. decembra, Karol Linhart, urednik, zaradi razžaljenja časti v »Štajercu«; tožnik je župnik Ogrizek v Dramlji, predsednik senata bo dež. sodni nadsvetnik Morocutti. V torek 7. decembra, Kmetec, umor, predsednik dež. sodni nadsvetnik dr. Vovšek. V četrtek 9. decembra, Simon Buzjak, uboj; predsednik dež. sodni nadsvetnik Morocutti.

— **Š 40 let železniški delavec** je Alojzij Alojzij Stropnik iz Zidanega mosta.

— **Iz Sevnice** se javlja, da je bivši duhovnik Papič, rojen Hrvat, ki je bil kaplan v sevnjski župniji, prestopil k protestantizmu in se je v nedeljo 28. novembra poročil z neko vdovo. Poroka je bila v stanovanju zdravnika dr. Wienerroitherja.

— **Š Urednik celske »Wachte« obsojen.** Včeraj 30. novembra je bil pred okrajnim sodiščem v Celju obsojen urednik celske »Deutsche Wacht« dr. Karol Ballogh na 60 K denarne kazni, ker je na ulici pretepal s pasim bičem meščanskega učitelja Karola Aistricha. Aistrich je namreč v nekem listu napadel Ballogha.

— **Š Stenografija in policija.** Na graški policiji so otvorili za policijske stražnike stenografičen tečaj 1. junija t. l. Končal se je 29. novembra t. l. Sedaj se bo skrbelo, da bodo stražniki uporabljali v službi praktično stenografijo.

— **Š Cene mesa v Gradcu.** Vsled sklepa graškega mestnega sveta so za mesec december 1909. določene sledeče cene mesu na javnih trgih: kilogram govejega mesa I. vrste z 19 dkg priklade 156 vin., II. vrste 140 vin., III. vrste 124 vin.; brez priklade 196 vin. Kilogram mesa kravjega, bikov in mlade živine z 19 dkg priklade velja: I. vrste 128 vin., II. vrste 112 vin. in III. vrste 96 vin.; brez priklade, popolnoma stehtano, I. vrsta 152 vin.

Ljubljanske novice.

— **Ij Roditeljski sestanek na II. državni gimnaziji.** V soboto, dne 4. decembra t. l. se bode vršil ob 6. uri zvečer v telovadnici c. kr. II. drž. gimnazije prvi roditeljski sestanek v tekočem šolskem letu s predavanjem gospoda šolskega svetnika dr. J. Bezjaka o dolžnostih sploh, posebe pa o vprašanju, kako naj gojimo v srednješolski mladini čut za zvesto izpolnjevanje dolžnosti. K temu sestanku vabi ravnateljstvo prav vljudno starše, njih namestnike in prijatelje naše srednješolske mladine.

— **Ij Slovensko deželno gledališče.** Jutri, v četrtek, je dramska noviteta ter se uprižori prvič izborna burka v treh dejanjih Engela in Horsta »Pereant možeje!« Glavne vloge igrajo tri dekleta, ki hočejo živeti brez more obopre: Gusti (gdč. Kandlerjeva), Kristina (gdč. Thalerjeva) in Pavla (ga. Iličičeva), odvetniški koncipient Trdina (g. Nučič), krotitelj upornih žensk, advokat lahkoživec (g. Bukšek) in njegov, ženske sovražeci solicitor (g. Povh). V zabavnih epizodah nastopijo g. Verovšek, g. Buhoslav, gdč. Vintrova in g. Molek. Izvrstno komično ulogo igra ga. Bukšekova. — Opera študira Risto Savinovo izvirno opero »Lepa Vida«, ki ji je po Jurčičevem romanu spisal libreto dr. Rudolf Batka, pisatelj in kritik dunajskega »Fremdenblatta«.

— **Ij Komorni večer.** Danes, dne 1. decembra bo prvi komorni večer »Glasbene Matice« ob osmih zvečer v mali dvorani »Narodnega doma« z nastopom vspehom: 1. Borodin: Kvartet d-dur. Allegro moderato — Scherzo — Nocturno — Finale. 2. a) Sokolov: »Večerna zarja«; b) Rimski-Korzakov: »Egija«; c) Grečninov: »Jetnik«. Poje gospa Julija Markucijeva. 3. a) Rachmaninov: »Preludium«; b) Glinka-Balakirev: »Škripanček«; c) Rubinstein: »Tarantela«. Na klavir igra gospica Vida Prelesnikova. 4. Glazunov: Novelletes. Alla spagnuola — Orientale — Interludium in modo antico — Valse. Vstopnina po 2 K pri blagajni.

— **Ij Za »Rokodelski dom« v Ljubljani** so darovali gg.: Alojzij Vodnik, kamnoseški mojster v Ljubljani, 20 K, Stanko Premrl, pevovodja ljubljanske stolnice, 10 K in Karel Škulj, kapelan v Loškem potoku, 5 kron. — G. Franc Zorec, trgovec v Ljubljani, je daroval za garderobo kat. društva rokodelskih pomočnikov en predmet. — Bog plačaj vsem darovalcem! Živeli posnemovalci!

— **Ij Iz mestne klavnice.** Mestni magistrat je z odlokom z dne 17. novembra 1909 št. 17.988, odredil med drugimi tudi sledeča, širše občinstvo zadevajoča določila: Za vslo klavno živino brez izjeme je počenši s 1. januarjem 1910. pri vstopu v klavnico predložiti v zakonu predpisani potni list. — Prašiče, teleta in drobnico je klati le tako, da se pred klanjem s klavirvom omamljajo. — Vsi mesarji brez izjeme, ki uvažajo prešiče iz okuženih krajev, se imajo posluževati izključno le mestnega voza za prevažanje prašičev, ker le to poda garancijo, da se ne zanese kuga med domače prašiče. — Strogo je paziti, da se meso drobnice in telet ne napihuje in je vsakega klavca, ki bi proti temu ravnal, takoj naznaniti mestnemu magistratu zaradi kaznovanja. — Ogledni listi za zaklano živino, vsakovrstno meso, slanino, loj itd. se ne izdajajo več na mestnem magistratu, temveč edino v mestni klavnici in to samo za v resnici ogledano blago, katerega provenienca je brez vsake sumljivosti.

— **Ij Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo** priredi na sv. Stefana dan, t. j. 26. t. m., običajno božičnico na korist bolniški blagajni tega društva. Da bode uspeh božičnice tem ugodnejši, dovolili si bodo prihodnje dni nekateri člani znane p. n. dobrotnike društva obiskati ter se že danes prav toplo priporočajo njihovi blagonaklonjenosti.

— **Ij Za dilaško kuhinjo** je izročila pisarna dr. Vladisava Pegana od Stefana Kovačiča plačano globo 20 K, ker mu je gospod deželni poslanec Fran Drobnič na njegovo prošnjo in častno izjavo odpustil žaljenje: in od Andreja Petelin plačano globo 60 K, ker mu je g. Fran Filipič na njegovo častno izjavo in prošnjo odpustil

žaljenje. Blagajništvo se srčno zahvaljuje ter klič: Vivant sequentes!

— **Ij Izgubila** je včeraj zvečer ob pol 7. uri gdč. Olga Trtnik, hčerka uradnika okrajne bolniške blagajne, dva bankovca po 20 kron, ko se je peljala od kavarne »Evropa« do Cesarja Josipa trga po cestni električni železnici. Najditelj naj jih blagovoli oddati na mestnem magistratu proti primerni nagradi.

— **Ij Izgubljeno in najdeno.** Sluga Ivan Pavle je izgubil črn ženski čevlji. Živinski trgovec Nikolaj Dolinar je izgubil kravico (bušo). Posestnikov sin Albin Hrstar je izgubil črno usnjato denarnico s tremi predali s svoto 4 K 80 h. Šivilja Amalija Trtnikova je izgubila dva bankovca po 20 K. Uradnikova soproga gospa Kamila Böhmova je izgubila črn svilnast ženski pas. Učiteljica gdč. Ela Kuheljeva je našla črnousnjato denarnico z manjšo svoto denarja. Na južnem kolodvoru je bila izgubljena odnosno najdena palica, klavdo in nakovalo, dežnik, nekaj namiznega orodja, kolesarska svetilka in star površnik.

— **Ij Kanarček ukraden.** Predvčerajšnjim je bil ukraden na Dolenjski cesti št. 19 iz odklenjenega stanovanja kanarček delavcu Ivanu Veitlu.

— **Ij Za kruhom.** Včera se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Hrvatov, 10 Kočevarjev in 7 Slovencev, nazaj je prišlo 53 Slovencev.

ZASTRUPLJENJE ČASTNIKOV.

S Hofrichterjem se je zdaj pričelo redno zaslišanje, ker je korno poveljstvo potrdilo njegovo aretacijo. Zadeva je vedno bolj skrivnostna in zapletena. Pri linškem drogistu je neki častniški sluga zahteval 50 do 60 g cyankalija, a ni ga zahteval Hofrichterjev sluga. O Hofrichterju poročajo, da je bil čudak. Svoj čas se ni pustil briti, bil je več mesecev vegetarijanec, iznašel je zase posebne čevlje. Med častniki vlada veliko razburjenje, ker se je ustrelil stotnik Peters zato, ker se je bal, da bi nanj ne zadel kak sum. V Gmundnu, kjer Hofrichterja dobro pozna, je povzročila njegova aretacija veličansko senzacijo, ker ga družba ne smatra, da je sposoben takega zločina.

Razne stvari.

— **Poljski kongres v ameriških Zjedinitih državah.** Poljska narodna liga v ameriških Zjedinjenih državah, ki je ena največjih poljskih organizacij, namerava prirediti prihodnje leto meseca maja velik poljski kongres v Washingtonu.

— **Skladatelj pater Hartmann — španski vitez.** Španski kralj Alfonz XIII. je imenoval frančiškanskega patra Hartmanna za viteza kraljevega reda Izabele Katoliške. Skladatelj pater Hartmann je namreč poklonil svoj oratorij »Sedem zadnjih Kristusovih besed na križu« španskemu kralju Alfonzu XIII.

— **Nesreče pri sankanju.** Iz Stutgarta poročajo: 21 let stari zavarovalni uradnik Friedrich, ki se je z dvema prijateljskima sankal na nekem griču, se je med vožnjo tako zaletel v neko drevo, da si je razbil črepijo in obležal na mestu mrtev. Izmed ostalih dveh sankalcev je bil eden težko, drugi lahko ranjen. V teku nekoliko dni je to že šesta nesreča pri sankanju v Stutgartu.

— **Nemci se hočejo učiti češčine.** Praški vseučiliški priv. docent prof. dr. Spina je objavil članek, v katerem se vnema za vpeljavo češčine kot obveznega predmeta za vse nemške šole, izvzeta je le ljudska šola. Enak sklep je storil tudi moravski nemški Volksrat. Ni verjeti, da so Nemci iz kulturnih ozirov tako navdušeni za češčino, marveč odloča pri tem isti pošteni namen, ko pri naših Nemcih na Koroškem in Štajerskem: da bi še bolj izpodirivali Čehe iz državnih služb.

— **Alkohol ali kloroform — smrtna kazen.** Iz New-Yorka se poroča: V New Castle, Pensilvanija, bi se morala izvršiti smrtna obsodba nekega Italijana, ki je umoril iz ljubosumnosti svojega bratranca. Morilec, po imenu Rosena, pa je vsled obsodbe v takem nepopisnem nervoznem stanju, da ga je nemogoče peljati na morišče. Šerif je predlagal, naj bi se Roseno s kloroformom justificiralo, vendar se temu predlogu ni ugodilo, ker se je označil kot nepostaven. Nato je šerif predlagal, naj se dá obsojencu primerna množina žganja, kar bi pospešilo njegovo smrt. Proti temu je pa ugovarjalo neko žensko abstinenčno društvo na svojem zborovanju ter je odposlalo peticojo na guvernerja, v kateri se pozivlja, naj ne dovoli omejen način smrtne kazni. Doslej se še ne vé, na kak način se bo usmrtilo Roseno.

— **Hrvaška razstava v Berlinu.** Na hrvaški oddelek je prišla iz Pariza madame Baquen, lastnica glasovitega modnega salona za ženske, ter mnogo nakupila in naročila. V soboto so si isti oddelek ogledale dvorne gospe nemške cesarice ter veliko kupile; za 30. november pa je bil napovedan obisk nemške cesarice same, da pride v spremstvu sina Eitla, njegove žene in drugim spremstvom.

Upor v italijanski jetnišnici. Iz Rima poročajo: V kaznolnici v Jesi pri Ankoni so se preteklo soboto uprli kaznjenci. Nek kaznjencec je nenadoma napadel jetniškega paznika ter ga davil toliko časa, da se je nezavesten zgrudil na tla. Potem ga je zaprl v svojo celico in oprostil večje število kaznjencev. Odprl je namreč ječe s ključmi, ki jih je vzel pazniku. Osvobodenci so bili nekoliko preglasni, vsled česar je prihitela jetniška straža z nasajenimi bojoneti v ječo. Jetniki so sneli vrata s tečajev in se zabarikadirali v nekem ozkem hodniku. Ko so prišli vojaki bližje, so začeli kaznjenci metati nanje vsakovrstne predmete, steklenice, vrče, posamezne dele postelji, kosove tlaka itd. Več vojakov je bilo ranjenih. Končno se je posrečilo premagati uporne jetnike in jih zopet zapreti v ječe.

Nemci na Moravskem in v Šleziji. V popolnoma čeških okrajih Moravske je bilo v letih 1896—1900 med 1000 prebivalci 347 porodov, v popolnoma nemških krajih pa v istem času samo 337 porodov. — V Šleziji je bilo v popolnoma poljskih krajih 449, v čeških 323 in v nemških pokrajinah pa samo 321 porodov med 1000 prebivalci. V Šleziji so se Poljaki pomnožili za 144, Čehi 166 in Nemci samo za 55 duš pri 1000 prebivalcih. — To nam je nov dokaz, da je kljub nemški gonji slovanski živelj mnogo žilavejši kot nemški in da ga ne bo še kmalu konec.

Proti divjim zakonom v Sarajevu hoče baje nastopiti policija. Nemoralne svobodne zveze so se doli silno razširile in policija bo morala poseči predvsem v jako visoko stoječa gnezda — saj riba pri glavi smrdi! Samo če bo imela korajže za to!

Zalostna dedščina. Iz Pariza se poroča, da je neka kuharica v Havru podedovala od svojega brata v Ameriki več milijonov dolarjev. Ko je zvedela o tej dedščini, jo je zadela kap in bila je na mestu mrtva.

Nesreče z avtomobili. Koburška princeznja Lujiza, ki se že dalje časa mudi v Budimpešti, se je v četrtek ponesrečila s svojim avtomobilom. Peljala se je na izprehod z nadporočnikom Mattasichem. Avtomobil se je na nekem križišču čest zadel v nek drug avtomobil. Zlomila se je os in se razbile šipe avtomobila, ki so ranile princeznjo na obrazu. Hujše nesreče ni bilo. — V Rimu pa se je v četrtek zaletel avtomobil nekega rimskega bogataša v avtomobil dveh Amerikancev. Vozova sta se razbila. Amerikanca in šofer so bili težko ranjeni, Italijan pa lahko. Povožili so tudi neko žensko, ki je bila na mestu mrtva.

Cerkveni letopis.

Iz Tržiča. Veliko veselje je zavladalo po vsej tržiški fari, ko se je raznesla novica, da bo novi župnik vlč. gosp. Jožef Potokar. Sprejem, katerega so mu priredili ob njegovem prihodu dne 25. novembra, je bil priča, s kakšno radostjo so ga Tržičani sprejeli za svojega župnika; vse je tekmovalo, da bi bil sprejem kolikor mogoče veličasten. Postavili so mu štiri slavočke (med temi enega občina) s pomembnimi napisi. Naproti na kolodvor so mu šli zastopniki cerkve, občine (občinskih zastopnikov je bilo celo osem), izobraževalno društvo sv. Jožefa in zastopnice Marijine družbe. Pozdravili so ga v imenu cerkve cerkveni patron gosp. Andrej Gassner, eden v imenu nemških, drugi v imenu slovenskih občinskih odbornikov; pred šolo ga je čakala vsa šolska mladež, kjer ga je pozdravil gosp. šolski vodja in ena deklica v imenu šolskih otrok; pred cerkvijo ga je še pozdravila ena članica v imenu Marijine družbe in en ud v imenu izobraž. društva sv. Jožefa. Ginjen se je gosp. župnik vsem zahvaljeval in obljubljal, da bo žrtvoval vse moči v prid vseh svojih faranov. V nedeljo nato so ga presvtili gosp. knezoškof še enkrat slovesno umestil pred vsem ljudstvom v cerkvi. Čuden slučaj je, da je pred 29 leti ravno na ta dan (25. novembra 1880, menda je bil tudi četrtek) prišel prejšnji župnik vlč. gosp. kanonik Fr. Spendal. Ali naj to pomeni, da bo novi g. župnik ravno toliko časa deloval v Tržiču, kakor njegov prednik? Dal Bog, da bi bilo res!

DR. COOK BOLAN.

New-York, 30. novembra. Poroča se, da dr. Cook ni odpotoval v Evropo. Biva v bližini New-Yorka, ker je bolan.

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Dunaj, 1. decembra. V današnji seji državnega zbora se nadaljuje debata o nužnih predlogih glede manjšinskih šol. V zbornici je le malo zanimanja za debato, največ zanimanja je za posvetovanja »Slovanske Jednote«, ki se popoldne zopet zbere, da se posvetuje, pod kakimi pogoji bi bilo mogoče pripustiti prvo branje proračuna. V večerajšnji seji »Slovanske

Jednote« je bil sprejet predlog, naj se prej zahteva od poljskega kluba, da poda konkretni in jasni odgovor o tem, kako izjavo bi »Poljski klub« podal pri prvem branju proračuna. Od odgovora »Poljskega kluba« je odvisno, kak bo sklep današnje seje »Slovanske Jednote«. Ako bo »Poljski klub« odgovoril, da bo v svoji izjavi pri prvem branju proračuna zahteval rekonstrukcijo kabineta in da bo, ako se do drugega branja proračuna rekonstrukcija ne izvršil, glasoval pri drugem branju proti vladali se vsaj odstranil od glasovanja, tedaj bo morda »Slovanska Jednota« sklenila, da pripusti prvo branje proračuna. Vsekakor je vse radovedno na odgovor »Poljskega kluba«.

WEKERLE PRITISKA NA VLADARJA.

Budimpešta, 1. dec. Ministrski svet je sklenil prositi vladarja, naj privoli v to, da sedanja ogrska vlada ne bi več dalje vodila poslov, ker li od ogrskega državnega zbora ni mogoče dobiti idemnitete. Wekerle radi tega potuje jutri na Dunaj.

HOFRICHTERJEVA AFERA V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 1. decembra. Danes je poslanec Mühlwert interpeliral domobranskega ministra v zadevi aretiranega nadporočnika Hofrichterja in zastarelega vojaškega kazenskega postopanja.

AVSTRIJSKI PARSEVALOV ZRAKOPLOV.

Dunaj, 1. decembra. Danes je avstrijski Parsevalov zrakoplov nastopil svojo distančno vožnjo. Ob osmi uri 25 minut je zapustil Fischament, ob pol deseti je bil nad Dunajem, odkoder je odplul proti Schönbrunn, kjer ga je opazoval cesar ter je zrakoplov dvakrat obkrožil grad. Nato je odplul nazaj proti Dunaju. Nad Dunajem je metal iz gondole črno-rmene zastavice. Občinstvo mu je prirejalo ovacije. Zrakoplov je odplul proti Požunu ter se bo preko Bucka na Litvi vrnil na Dunaj. Vožnja je proračunana na sedem ur.

MOŠTVO CELEGA VOJAŠKEGA ODELKA JE HOTEL ZASTRUPITI.

Pariz, 1. decembra. Tu je podčastnik Charles Faraca pomešal v vojaški kuhinji strup med juho za moštvo, hoteč zastrupiti cel eskadron. Dva vojaka sta takoj, ko sta zavžila juho, obolela, eden je umrl. Aretirani zločinec je izjavil, da ga je branje Hofrichterjeve afele tako zmešalo, da je to storil. Aretiranec je bil še nedavno častniški namestnik, a je bil degradiran. Pravi, da je zločin storil, da bi prikrit tatvine, izvršene pri svojih tovariših. Včeraj se je ves čas vrtel v vojaški kuhinji. Vprašan, kaj hoče, je dejal, da gleda, če bo krompir v juhi.

SMRTNE OBSODBE V ČRNI GORI.

Cetinje, 1. decembra. Vojno sodišče je izreklo sodbo o zaroti, ki je lani meseca septembra hotela odstraniti sedanjo vlado in kneza Nikolo ter princa Danilo proglasiti za kneza. Vojno sodišče je izreklo štiri smrtne obsodbe, med obsojenimi na smrt je kapitan Inovič. Smrtne obsodbe so bile danes izvršene.

Krondorfer se kot naravna namizna voda
prva vrste in kot zdravilna voda
zoper težkoče organskega dihanja in zoper
bolesti želodca in mahurja najbolje priporoča.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 1. decembra.

Pšenica za april 1. 1910	13.84
Pšenica za okt. 1910	11.73
Oves za april 1910	10.01
Rž za april	7.56
Koruzza za maj 1. 1910	6.68

Efektiv: mlačneje.

Signorina Italiana

fiorentina (Toscana) dà lezione di conversazione e grammatica a persone grandi ed a fanciulli. Dalmatinova ulica 7. I. p. 3306 3

==== Priden in pošten =====

čevljarski pomočnik

se sprejme takoj pri Ivanu Ramovšu, Selo pri Ljubljani 19. 3—1

Vinotoč

Mestni trg šte. 13

(ustanovljen leta 1856) priporoča svoja

izvrstna namizna vina.

Najprimernejše darilo za našo dečo je

„Od basni do basni“

čokoladna knjižica s podobami. Cena 2 K, po pošti franko K 2.40. Bonchéés à la reine Peppermint Lozenges Amerikan-Walt-Honey

Specialiteta:

Lu Sin, Gigant, Klairon, Marsnerov češki kakao.

Čokolada reformna in mlečna.

Vse druge obeske za božično drevo po najnižjih cenah ponuja na izbiro

Prva češka ako. družba tovarov za orient.

slad. izdelke in čokoladov Kral. Vinogradnih

preje A. MARŠNER.

Zaloga: Ferdinandova tr. „Platz“ Vaclavske nam. (proti Primašovu). Dunaj VI. Theobaldg. 7.

Železnato vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvorni založnik, papežev dvorni založnik, vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, za blede, slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Polovična steklenica K 2.—. Poštni zavoj (3 steklenice) franko za voj in poština, stane K 6.60. Naročila po po-
vzetju. 3281

Proda se radi preselitve takoj

hiša s kavarniškim obrtom, ležeča na jako pro-

meinem kraju na Glincah pri Vič. Več pove lastnica istotam.

Službo organista in cerkovnika,

ki se more precej nastopiti, razpisuje

Zupni urad Kovor pri Tržiču,

3309

29. novembra 1909.

3—1

3307

Poslovodja

za parno žago, Leonov dol nad Golim, se sprejme. Prosilci, kateri so že bili v enaki službi, naj vložijo prošnje na

Grofa Leona Auersperga oskrbništvo turjaške grajsčine v Hammerstielu pošta Studenec pri Ljubljani.

Primerna darila za Miklavža!

Cene čudovito nizke! Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIC
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu najuljudneje naznanjava, da je najin najmodernejše urejeni

perotninarški zavod

za ogromno množino kuretnine letne produkcije, sedaj dograjen in v polnem obratu.

V zavodu bodeva izrejala v lastni valilnici izvaljeno kuretnino jamčeno najčistejših pasem kakor: „Plym. Rocks“, „Orpington“, „Wyandottes“, „Brahma“, „Medelner“ in bodeva te plemenjake kakor tudi jajca od teh plemenjakov po najnižje mogočih cenah p. n. interesentom oddajala.

Prodajala pa bodeva tudi v najinem zavodu z mlekom opitano, bodisi živo, bodisi zaklano, opukano, iztrebljeno in na francoski način pripravljeno (dresirano) perotnino najfinejšega mesa in izbornega okusa kakor: purane, gosi, race, kapune, pularde, kokoši za juho, piščeta za pečl, piščeta za ocreti ter jajca za kuhinjo po najnižjih dnevni cenah.

Dalje bodeva imela v zalogi različne perje za pernice, blazine itd ter ustanovila posebni oddelek za razpečevanje vsakovrstne divjačine.

Ogled najinega zavoda je vsakemu p. n. interesentu proti zglastvi v najini pisarni pristopen in prosiva slavno občinstvo za mnogobrojen obisk v svrhu prepričanja, da zamoreva vsaki želji glede kakovosti in množine perotnine vsestransko in v popolno zadovoljnost p. n. naročnikov vstreči.

Naročila za božične praznike prosiva vsaj do 15. i. m., ker bi vsled obilnih naročil ne mogla jamčiti, da bodeva poznejša naročila tudi točno izvršila.

3310

Z odličnim spoštovanjem

1—1

Krapš & Ditrich

prvi in največji zavod za izrejo in opitanje perotnine na Kranjskem

Zgornja Šiška pri Ljubljani.

Telefon št. 276.

Srbaka vlada namerava, boje znatno zvišati carinski tarif za uvoz avstrijskega blaga, s čimer namerava onemogočiti sploh vsak uvoz iz Avstrije. — Listi poročajo, da bo kralj Peter prihodnje leto v spremstvu prestolonaslednika Aleksandra, Pašića in Milovanovića obiskal najprej Petrograd in od tam naravnost London, Rim, Pariz, Berlin, Dunaj in Carigrad. Na evropskih dvorih so svetovali Milovanoviću, naj gre Peter najprej na Dunaj k Francu Jožcu kot na starejšemu evropskemu vladarju, a na Dunaju so zahtevali, da se preje sklene trgovinske pogodbe. Nato je srbska vlada sklenila, da potuje kralj najprej v Petrograd, trgovinske pogodbe z Avstrijo pa se sploh ne sklene.

RADI VOHUNSTVA OBSOJEN.

Belgrad, 1. decembra. Dragoslav Kuzelj, ki je več let bival na Dunaju, sin nekega iz Litomerice na Češkem rojenega zdravnika, ki biva sedaj v Čerškem, je bil v Nišu pred vojnim sodiščem obsojen na 15 let težke ječe zaradi vohunstva za Avstro-Ogrsko. Kuzelj, ki je bil med na Dunaju živimi krogi zelo znan, je bil gojenec dunajske gledališke šole Otto. Obtožen je bil, da je za časa spora med Srbijo in Avstro-Ogrsko izdal neke vojaške skrivnosti avstro-ogrskemu konzulu v Nišu.

BOLGARSKI CAR V BELGRADU.

Zagreb, 1. decembra. Hrvaški listi poročajo, da so se ob priliki obiska bolgarskega carja Ferdinanda vršile v belgrajskem konaku napitnice, v katerih je kralj Peter izjavil, da ga veseli pozdraviti pri svoji mizi vladarja bratskega naroda. Kralj Peter je tudi dejal, da je bodočnost Jugoslovanov v skupnem delu Srbov in Bolgarov. Združeni Bolgari in Srbobodo kličovali skupnemu sovražniku ter odločevali o prihodnosti balkanskega polotoka v korist slovanski narodnosti. — Car Ferdinand je odgovoril, da ni samo on, ampak tudi bolgarski politiki so prepričani, da je bodočnost slovanskih narodov na Balkanu v skupnem delu. Govor carja Ferdinanda so sprejeli s klici: »Živijo, car!«

Znanost in umetnost.

* Nove »Božične pesmi« za mešani zbor, zložil dr. Anton Chlondowski, salez. duhovnik na Rakovniku pri Ljubljani, so ravno izšli v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Cena s poštnino vred 1 K 40 h. S to zbirko bo našim cerkvenim zborom zelo ustrezno in je želeli, da ne manjka na nobenem cerkvenem koru. Kaj več spregovorimo v kratkem.

* Anton Medvedova igra v petih dejanjih »Kacijanar« je izšla pravkar v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. »Kacijanar« je gotovo ena najznačilnejših pesniških publikacij na dramatičnem polju s pristnim zgodovinskim ozadjem in se jej mora pripoznati visoka literarna vrednost. O igri bomo v kratkem obširno spregovorili, uprizarila se bo še to sezono v deželni gledališču v Ljubljani. Cena s poštnino vred 1 K 50 h.

— »Modri Janko«. Kakor poroča založništvo »St. Stefan«, prideo prvi eksemplari te krasno ilustrovane knjige za mladino že 4. decembra v Ljubljano in se takoj razpošljejo knjigotržnicam. Za Miklavža in Božič ga pač ni lepšega darila, kakor je ta velekoristna knjiga, ki obenem mladino s svojimi šegavimi kritikami in lepimi podobami izvrstno zabava. Segajte torej pridno po njej, slovenski starši! — »Deželno pomožno društvo za bolne na pijučih« izteklo si je veliko zaslug s slovensko izdajo te knjige, ki naše otroke takorekoč izgraje nauči higijene in čednega obnašanja.

Praktisches Hilfsbuch zu Panholzers »Große Biblische Geschichte« (Graz 1909) — Johann Seidl. — Katehetje bodo po tej knjigi, ki je razlaga »Velikim zgodbam svetega pisma«, kakor sta jih pri nas priredila Volc in tudi Kociper, z velikim veseljem in pridom za katehetski pouk segli. Ta razlaga je silno praktična, dogmatično skoziinskozi pravilna, pedagoško zadošča vsem zahtevam in je zlasti zaradi tega velike vrednosti, ker polaga poglobljeno pozornost na to, kako otrokom v srce vsaditi resnice krščanske vere. Katehet, ki bo po tej knjigi razlagal »Velike zgodbe svetega pisma«, bo brez dvoma dosegel velike uspehe in pouk bo njemu samemu zelo olajšan. Delo obsega dva zvezka, ki veljata 9 K. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,
izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.
V Vaš prid bodo, bodele li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: **Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom,**
iz zagrebske tovarne.

TOVARNA FRANKA

Vinarstva in gospodarska zadruga
v Dornbergu na Geriškem
ima na prodaj mnogo
tisoč let najizbornejšega

VINA

med tem nekaj sladkega
a la „PROSEKAR“. — Na
željo se služi z vzorci.

HIŠA

v Kamniku z meščansko pravico do gozda
meščanske korporacije se prodaja. Pogoji so
poizvedeti pri gospodu Alojziju Škofic, po-
sestniku v Sv. Vidu pošta Lukovica, Go-
renjsko. 3280 3—1

Naznanilo.

Ravnateljstvu kinematografov
„Ideal“ in „Pathe“ vljudo na-
znanjato, da se bodo vršile pred-
stave, začeni v četrtek 2. de-
cembra vsak četrtek in soboto
od 3. do 6. ure zvečer s posebnim
podučljivim in zabavnim sporedom

za mladino.

Ker bode imeli podjetji s to uvedbo
večje izdatke se nadejajo od sl. občin-
stva, da bode to upoštevalo z obilnim
obiskom in izkazalo svojo naklonjenost.

Ravnateljstvu kinematografov „Ideal“ in „Pathe“.

VINSKE SODE

z hrastovega lesa, nekoliko rabljene, zdrave, močne
od litrov 56/65
" " 100/120
" " 200/220
" " 600/600
nadalje 8 komadov prav močnih, zdravih hrastovih
sodov z vrticami v obsegu hit. 36, 36, 39, 39, 40,
46, 42 in 50 ima naprodaj po primerno nizki ceni
295 119—1
tvrdka M. Rosner & Co,
Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne

„Moravia“
v Sokolnici pri Brnu

Dobiva se v vseh lekarnah in večjih spe-
cijskih trgovinah.
Glavna zaloga za Kranjsko: A. Sarabon, Ljubljana.

Svoji k svojim!

Darila za Miklavža.

Velika zaloga Miklavžev in parkljev
kakor tudi
raznih predmetov za okrašanje božičnih drevesc
finega domačega in tovarniškega izdelka.

Nadalje se priporočam slavemu p. n. občinstvu za naročila raznih
najfinjših tort in vsakovrstnega okusnega peciva. — Fino desertno
mandlovo pecivo, kakor tudi okusno pecivo različnih drugih vrst
za čaj. Cena kg 4 K 60 vin. V zalogi imam različnih desertnih in
čokoladnih bonbonov ter postrežam tudi s finimi desertnimi vini in
raznimi likerji. 6—1

Finu turinski pelinkovec.

Vsak dan sveže modene, orehove, rozinove potice, šartelj, pince in
drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

V kavarni

se dobiva vsaki čas
črna in fina bela kava ter izboren čaj itd. itd.

Jak. Zalaznik

slaščičarna, kavarna, pekarija.

Stari trg št. 21

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in
okolici si usojam uljudno naznaniti, da sem
odstopil svoj

pogrebni zavod

ter zalogo potrebščin za mrliške odre
in pogrebe novoustanovljeni tvrdki

Ant. & Iv. Rojina

Zahvaljuje se za zaupanje, ki se mi je v
tako obilni meri izkazovalo z vseh strani, pri-
poročam najtopleje svoja naslednika v tej obrti
in prosim, da se jima naklanja enako zaupanje.

Veselo spoštovanjem

Fran Vidali.

Opiraje se na predstojajoče naznanilo go-
spoda **Fran Vidali-ja** se usojava uljudno
javiti velen. občinstvu v Ljubljani in okolici,
da bodeva pod tvrdko

Ant. & Iv. Rojina

nespremenjeno nadalje vodila

pogrebni zavod

ter zalogo potrebščin za mrliške odre
in pogrebe v Prešernovi ulici ter da bova
skušala vselej v vsakem oziru ustreči željam
in zahtevam velenjenih naročnikov.

Z odl. spoštovanjem

Ant. & Iv. Rojina.

Izvršuje vse
: bančne :
: posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.
Banka in menjalnica.
Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

: Zaloga :
vseh vrst sukna,
platna ter manu-
fakturnega blaga.
3027

Sprejme se takoj

učenec

za ključavničarsko obrt. **Ivan Peterca**,
ključavničarski mojster, Ljubljana, Dolenjska
3204 cesta šte. 21. 6-1

Miklavževa in božična prodaja!!

konfekcijo za gospode, dame, dečke in deklice
po tovarniški ceni.

Radi prevelike
zaloge prodajam

A. Lukić

Pred škofijo 19

Igrače za Miklavža in Božič.

Velika zaloga igrač in drugih krasnih daril,
lepenajnovjšeeokraske za božična drevesca
po najnižjih cenah priporoča.

Veronika Kenda, Ljubljana

Dunajska cesta.

3304 4-1

Sv. Miklavž!

Prosim na Sv. Petra cesto št. 8!

ŠARC-ovo vsakovrstno blago je zanesljivo dobro
in poceni.

ŠARC-ovo perilo je prav lepo in dobro izdelano,
to izveš na Sv. Petra nasipu št. 7, tam ga
domača dekleta izdelujejo; poglej noter, si-
valne stroje goni elektrika, to gre hitro, zato
je poceni.

ŠARC-ova dekleta izdelujejo vse perilo za gospe
in gospode po meri in okusno, v prodajalni
se Ti bo pa vse tako izredno ceno računalo,
da ne dobiš nikjer tako poceni.

ŠARC je za Miklavža in Božič tudi letos **cene**
znižal. Prosim Te, porabi to zelo ugodno
priliko in kupi perilo, to mi je najljubši dar,
rabim ga pa vedno.

ŠARC-ovo platno, prti, prtici, brisalke, švicarsko
vezenje, to so lepa darila. Angleški šifon je
posebno dober.

ŠARC-ove žepne rute so zelo lepe! Cene za te je
pa neverjetno znižal.

ŠARC prodaja posamezne ostale predmete in ostanke
za mali denar. 3287 3-1

SV. MIKLAVŽ! Pojdi k Šarcu v Ljubljano, Sv. Petra Cesta št. 8.

Prilika je ugodna, mnogo nakupi! Z dežele pa piši!

Uljudno se Ti priporoča

Anton Sarc.

Dr. Ivan Tavčar

odvetnik

3303 3-1

se je preselil v prejšnjo dr. Fribarjevo pi-
sarno v Sodnijsko ulico št. 2.

Desetero moških zborov

v narodnem tonu.

Ign. Hladnik, op. 55.

Cena 2 K.

Trije koncertni dvospevi

za S. A., S. B. in S. T., z glasovirjem, op. 33

Cena 2 K.

Naroča se v **Katoliški bukvarni** v
Ljubljani in pri skladatelju v Novem
mestu. 3245 5-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
st. št. sred-
stvo

Seydlin izdelovatelj
G. Seydl
Ljubljana, Spital-Stritar, št. 7

Beli
se
povod

Služba organista in cerkovnika

je razpisana v Ribnici nad Mariborom
do 15. decembra. Nastop 1. januarja. Pred-
nost imajo ceciljanci. 2-1

Cerkveno predstojništvo.

POZOR!

Vedno velika zaloga klobukov,
kakor tudi čepit inastnega izdelka.

Kupuje kože vseh divjačin po
najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst
kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov.

V zalogi ima vedno veliko izbero vseh vrst kožu-
hovine. Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. WANER, Ljubljana,
Sv. Petra cesta šte. 21

Domača elektrotehnična obrt

FR. SAX elektrotehnik
Gradišče šte. 17

priporoča svojo elektroinstalacijsko obrt
slav. občinstvu v mestu in na deželi za uva-
janje vsakovrstnih signalnih in varnost-
nih električnih naprav, kot hišnih zvon-
cev, budilk, telefonov i. t. d. Upeljujem in
preskušam strelkovode na njihovo odvodno
zmožnost na znanstveni podlagi. Izvršujem
tudi instalacijo jakih tokov za moč in
luč. — Postregel bodem vestno in točno.
Pokličite me, ako je Vaš električni obrat moten!

2139 Velespoštovanjem (1)

FR. SAX, domača elektrotehnična obrt Ljubljana
Gradišče šte. 17.

Gospodarsko društvo

v Bermu, pošta Pazin, (Istra),
posreduje brezplačno pri prodaji
svojih udov. Cena je nizka. Vino
je bele, rdeče in črne boje; ka-
kovost izborna. (2983 1)

*Za zimsko sezono: fino izdelane suknje,
kratki in dolgi kožuhi, moderne obleke
od 24 št. naprej, angleške obleke lastnega
izdelka, posamezne hlače, fini deški plašči
in krasni kostumi za dečke v velikanski
izberi. — Stalne, na vsakem predmetu
označene cene. — Velikanska zaloga
blaga za naročila po meri.*

A. Hunc

Ljubljana, Dvorni trg 3.

Podružnica:

Lesenice (Gorenjsko).

Podružnice
Spljet, Celovec,
Serajevo, Trst

- Delniška glavnica -
K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarova ulica 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter jih obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Priporoča promese za državne srečke 1864, zrebanje že 1. decembra t. l., cele à K 28.—, polovico à K 15.—.

Podružnice
Spljet, Celovec,
Serajevo, Trst

- Rezervni zaklad -
K 350.000.